

Rozkład materiału z planem wynikowym dla klasy 5

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Blisko sztuki						
1. Oglądamy dzieła sztuki w albumach.	I.1 I.6 II.1 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> • portret, autoportret, scena zbiorowa, scena rodzajowa • scena historyczna • scena batalistyczna • scena sakralna (religijna) • scena mitologiczna • martwa natura • pejzaż ze sztafżem • animalistyka • florystyka • sztuka przedstawiająca • sztuka abstrakcyjna (nieprzedstawiająca) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 1.–2. <i>Różne tematy w sztuce</i>, s. 6–11 • karta pracy: <i>Obrazy tematyczne – mała galeria gatunków</i> • reprodukcje dzieł malarskich z całego podręcznika • wybrane reprodukcje malarstwa, rzeźb, grafik z wybranych źródeł • Słownik terminologiczny sztuk pięknych 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • praca z tekstem • prezentacja reprodukcji • ćwiczenia • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: szkice rysunkowe znanych obrazów • prezentacja ćwiczeń i prac plastycznych • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie niektórych tematów dzieł malarskich (portret, pejzaż, martwa natura, abstrakcja) • opisywanie niektórych elementów oglądanych dzieł, orientacyjne określanie tematu, tworzenie uproszczonych szkiców inspirowanych znanymi obrazami 	<ul style="list-style-type: none"> • dokładne określanie, omawianie tematów malarskich (portret, pejzaż, martwa natura, scena rodzajowa, historyczna, religijna, mitologiczna) • opisywanie, omawianie istotnych elementów oglądanych dzieł (prosty opis poznanych rodzajów kompozycji, kolorystyki, gamy, akcentów), dokładne określanie tematu obrazów • wskazywanie różnicy między sztuką przedstawiającą a abstrakcją • tworzenie ciekawych pod względem plastycznym szkiców rysunkowych, inspirowanych znanymi obrazami
2. Dzieła sztuki i zabytki w muzeum i galerii. Zwiędzamy wirtualne muzeum. / Plakat zapraszający do muzeum, galerii	I.1 I.2 II.3 I.5 I.6 II.4 III.4 III.5 III.7 III.8	<ul style="list-style-type: none"> • instytucje kultury • muzeum • galeria • skansen • dzieło sztuki • zabytek • muzea sztuki pięknych (obrazy, ryciny, rzeźby, dawne wytwory rzemiosła artystycznego), 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: <i>Sztuka w muzeum i w galerii</i>, s. 12–16. • katalogi wystaw, plakaty o muzeach i wystawach, zdjęcia ekspozycji muzealnych, galerii, komputer(y) z dostępem do internetu 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja materiału ilustracyjnego • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenia • ćwiczenia plastyczne: plakat techniką mieszaną 	<ul style="list-style-type: none"> • znajomość niektórych rodzajów muzeów i instytucji kultury oraz ich zadań • orientacyjne określanie pojęć: zabytek, dzieło sztuki, konserwacja dzieł, konserwator • orientacyjna znajomość sposobu korzystania z wirtualnych muzeów, znajomość elementów prawa autorskiego 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość różnych rodzajów muzeów i instytucji kultury, rozumienie ich zadań • rozumienie i precyzyjne określanie pojęć: zabytek, dzieło sztuki, konserwacja dzieł, konserwator, określanie ich znaczenia dla kultury światowej i polskiej, tradycji narodowej, ludowej

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> • konserwacja zabytków • konserwator zabytków • muzea wirtualne • muzea sztuki nowoczesnej • centra sztuki współczesnej • galeria sztuki • wernisaż • katalog wystawy • plakat • kustosz muzeum, komisarz wystawy (dodatkowo) 	<ul style="list-style-type: none"> • strony internetowe wybranych muzeów np. www.mnw.art.pl 	<ul style="list-style-type: none"> • podsumowanie i omówienie ćwiczeń plastycznych (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • ogólna znajomość pojęć związanych z organizacją wystawy, wernisażem • tworzenie uproszczonego plakatu będącego próbą zachęcenia do zwiedzania muzeum, galerii, stosowanie niektórych środków plastycznych, niektórych środków plastycznych, postępowanie się techniką mieszaną 	<ul style="list-style-type: none"> • dobra znajomość sposobu korzystania z wirtualnych muzeów, prawa autorskiego związanego z udostępnianiem dzieł • dokładne precyzowanie pojęć związanych z organizacją wystawy, wernisażem • tworzenie oryginalnego plakatu zachęcającego do zwiedzania muzeum lub galerii, postępowanie się odpowiednimi środkami plastycznymi, wykorzystywanie różnych możliwości łączenia wybranych technik
3. Tworzymy wystawę, przygotowujemy wernisaż. Jeden artysta, wiele tematów dzieł. Jeden temat, prace wielu artystów./ Projekt katalogu wystawy i zaproszenia na wernisaż	I.1 I.2 I.3 I.5 I.6 II.3 II.4 III.4 III.5 III.7 III.8	<ul style="list-style-type: none"> • wystawa • wernisaż • katalog wystawy • plakat • komisarz wystawy (dodatkowo) • aranżacja wystawy • portret, pejzaż, martwa natura, scena rodzajowa, abstrakcja 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik 3.–4. <i>Sztuka w muzeum i w galerii</i>, s. 12–16; 1.–2. <i>Różne tematy w sztuce</i>, s. 6–11 • reprodukcje dzieł z podręcznika i wybranych źródeł • wybrane strony internetowe np. www.mnw.art.pl • katalogi wystaw 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja materiału ilustracyjnego • praca z tekstem • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne: rysunkowe projekty zaproszenia i katalogu, aranżacja wystawy • podsumowanie, omówienie i prezentacja ćwiczeń • (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjna znajomość pojęć związanych z organizacją wystawy i wernisażu • dokonanie wyboru prac na wystawę, tworzenie prostej kompozycji, układu, aranżacji dzieł na wystawie • przygotowanie prostego katalogu wystawy, zaproszenia i informacji prasowej o wystawie 	<ul style="list-style-type: none"> • bardzo dobra znajomość pojęć związanych z organizacją wystawy i wernisażu • dokonanie przemyślanego wyboru prac na wystawę, tworzenie oryginalnej kompozycji, układu, aranżacji dzieł na wystawie • przygotowanie ciekawego katalogu wystawy, oryginalnego zaproszenia, ciekawej informacji prasowej zachęcającej do jej obejrzenia

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			<ul style="list-style-type: none"> np. plansze, tablice korkowe, sztalugi, duże kolorowe brystole, papier pakowy, tkaniny, duże kartonowe pudełka, materiały do stworzenia przestrzeni ekspozycyjnej i montażu ekspozycji 			
Tajemnice barw						
4. Przypomnienie wiadomości o barwach. Kolory znanych obrazów. Zmieniamy barwy znanych dzieł w naszych pracach	I.1 I.3 II.3 III.4 III.5 III.7 III.8	<ul style="list-style-type: none"> barwy podstawowe, barwy pochodne gama barw barwy ciepłe, barwy zimne wąska gama barw ciepłych wąska gama barw chłodnych (zimnych) szeroka gama barw akcent kolorystyczny tonacja 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 5. <i>Przypomnienie wiadomości o barwach</i>, s. 18–20 karta pracy: <i>O barwach coś już wiemy</i> reprodukcje malarstwa o różnicowanej kolorystyce z podręcznika i wybranych źródeł materiały do stworzenia dużego koła barw (12 odcieni) 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenie praca z tekstem pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: malarstwo lub rysunkowa interpretacja znanego obrazu prezentacja prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie cech, rozpoznawanie barw podstawowych i pochodnych, temperatury barw, orientacyjna znajomość gam barwnych opisywanie niektórych barw i gam barwnych znanych dzieł tworzenie uproszczonej interpretacji kolorystycznej znanego obrazu lub jego fragmentu 	<ul style="list-style-type: none"> określanie cech, omawianie barw podstawowych, pochodnych, różnicowanie barw ciepłych i zimnych, porównywanie temperatury barw, dobra znajomość gam barwnych, akcentów kolorystycznych w dziełach opisywanie barw w znanych obrazach, ich gam kolorystycznych i akcentów tworzenie oryginalnej interpretacji kolorystycznej znanego obrazu lub jego fragmentu, we właściwych proporcjach, dobrze rozplanowanego, w którym zastosowane są różnicowane linie i kształty

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
5. Barwy dopełniające i zjawisko powidoku. Sylwetka przedmiotu na białym tle. / „Dwukolorowy pejzaż w barwach dopełniających – odbicie w wodzie” lub „Portret tajemniczej osoby”	I.1 I.3 I.6 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> barwy podstawowe barwy pochodne barwy dopełniające powidok, zjawisko powidoku kontrast, barwy kontrastowe pejzaż portret 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 6.–7. <i>Barwy dopełniające, powidoki i kontrasty</i>, s. 21–24 karta pracy: <i>Powidoki i kontrasty</i> – barwne igrzyski reprodukcje dzieł malarskich w których dominującym środkiem wyrazu są barwy podstawowe, pochodne, dopełniające 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem prezentacja reprodukcji ćwiczenia rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: praca malarska plakatówką lub pastelami albo wycinanka w barwach dopełniających prezentacja ćwiczeń i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość różnych rodzajów barw określanie ich cech znajomość par barw dopełniających, kontrastowych, wyjaśnianie, dlaczego je tak nazywamy, znajomość zjawiska powidoku, wykonywanie doświadczeń, w których poznajemy to zjawisko, wyciąganie wniosków z doświadczenia wskazywanie barw dopełniających w dziełach malarskich tworzenie oryginalnej kompozycji w barwach dopełniających 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość różnych rodzajów barw znajomość par barw dopełniających, kontrastowych i zjawiska powidoku, wykonywanie doświadczenia związanego z powidokiem tworzenie uproszczonej kompozycji w barwach dopełniających
6. Barwy czyste i złamane. Pojedynkę barw dopełniających. / „Motyl na ziemi i skatach” lub „Ślimak na kwiatkach”	I.1 I.3 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> barwy podstawowe barwy pochodne barwy dopełniające barwy czyste barwy złamane animalistyka 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 8. <i>Barwy czyste i złamane</i>, s. 25–27; 6.–7. <i>Barwy dopełniające, powidoki i kontrasty</i>, s. 21–24 karta pracy: <i>Barwy dopełniające – przelamywanie barw</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka ćwiczenie prezentacja reprodukcji praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kolaż z samodzielnie malowanego papieru prezentacja ćwiczeń i prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość kola barw, rozróżnianie barw czystych i złamanych, sposobu tworzenia barw złamanych poprzez mieszanie barw czystych wyodrębnianie niektórych rodzajów barw w wybranych obrazach tworzenie prostej kompozycji, w której zastosowane są barwy czyste i złamane wykorzystywanie techniki kolażu w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość kola barw, określanie grup, rodzajów kolorów zawartych w kole barw i sposobu tworzenia barw złamanych spoza kola barw, umiejętność celowego łączenia, mieszania barw w celu uzyskania barw pochodnych i złamanych określanie barw, kolorystyki obrazów (wskazywanie barw czystych, złamanych, podstawowych i pochodnych, ciepłych i zimnych) tworzenie oryginalnej kompozycji, w której w celowy, przemyślany sposób zastosowane są barwy czyste i złamane

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
7. Zimne grzeje, a gorące chłodzi, czyli o względności barw. Utrwalenie wiadomości o barwie. / „Parasole, które chłodzą na plaży”, „Parasole, które ogrzewają w deszczu” albo „Ciepło lub zimno w tej samej kurtce”	I.1 I.3 I.6 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> barwy podstawowe barwy pochodne barwy czyste barwy złamane barwy dopełniające zjawisko powidoku barwy ciepłe i zimne, temperatura barw, względność barw portret 	<ul style="list-style-type: none"> reprodukcje dzieł malarskich z podręcznika i wybranych źródeł, w których dominującym środkiem wyrazu są barwy podstawowe pochodne czyste i złamane model koła barw 	<ul style="list-style-type: none"> podgatunka praca z tekstem prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycja pastelami suchymi lub kredkami ołówkowymi uzupełniona kolażem z papieru kolorowego prezentacja ćwiczeń i prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie temperatury barw, porównywanie temperatury barw ciepłych i zimnych, porównywanie temperatury kilku barw ciepłych i zimnych między sobą określanie względności odbioru temperatury barwy w zależności od temperatury barw otaczających, rozpoznawanie zmiany temperatury barwy pod wpływem barw otaczających w obrazach i własnych pracach plastycznych, zauważanie związku względności barw z nastrojem kompozycji przemysłane stosowanie zasady względności w różnych, samodzielnie tworzonych kompozycjach na zadany temat celowe posługiwanie się kilkoma technikami plastycznymi i łączenie ich w tworzonej kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> przemysłane posługiwanie się możliwościami, jakie daje technika kolażu

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
O sztuce komponowania						
8. Przypomnienie wiadomości o kompozycji. Różne rodzaje kompozycji z tych samych przedmiotów. / „Ściana w pokoju”	I.1 I.2 I.3 II.6 II.7	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja zasada równowagi, ciężar barw, symetria, kompozycja symetryczna rytm, kompozycja rytmiczna 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 10. <i>Przypomnienie wiadomości o kompozycji</i>, s. 32–34 karta pracy <i>Dobrze znane układy</i> – <i>równowaga, symetria i rytm</i> reprodukcje dzieł, w których spełniona jest zasada równowagi, widoczna symetria i rytm w kompozycji z podręcznika i wybranych źródeł zdjęcia wnętrz 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem ćwiczenie rozmowa nauuczająca prezentacja reprodukcji ćwiczenie plastyczne: wycinanka z papieru kolorowego uzupełniona rysunkiem flamastrami prezentacja ćwiczeń omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość cech kompozycji spełniającej zasadę równowagi, kompozycji symetrycznej i rytmicznej rozpoznawanie w znanych dziełach sztuki niektórych cech kompozycji spełniających zasadę równowagi, symetrycznych, rytmicznych tworzenie prostych kompozycji (ze zbliżonych elementów, spełniających zasadę równowagi, symetrycznej, rytmicznej) posługiwanie się techniką wycinanki w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość cech kompozycji spełniającej zasadę równowagi (znajomość barw lekkich i ciężkich, sposobów uzyskiwania równowagi), kompozycji symetrycznej (zachowywanie podobieństwa elementów wokół osi symetrii), rytmicznej (różnorodności sposobu powtarzania się podobnych elementów w kompozycji) rozpoznawanie różnych układów kompozycyjnych spełniających zasadę równowagi, symetrycznych i rytmicznych w wielu znanych dziełach sztuki tworzenie ciekawych, zróżnicowanych kompozycji (złożonej ze zbliżonych elementów, spełniającej zasadę równowagi, symetrycznej, rytmicznej) sprawne posługiwanie się techniką wycinanki, wykorzystywanie różnych możliwości tej techniki
9. Bezruch i ruch, czyli statyka i dynamika. / „Dyskoteka, taniec. Stojące osoby, czyli ci, którzy nie chcą tańczyć” lub „Zawody sportowe	I.1 I.2 I.3 I.6 II.1 II.2 II.6	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja, komponować, skomponować kompozycja statyczna kompozycja dynamiczna scena rodzajowa 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 11. <i>Bezruch i ruch, czyli statyka i dynamika</i>, s. 35–37 karta pracy: <i>Komponowanie statyczne i dynamiczne</i> 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauuczająca praca z tekstem ćwiczenie prezentacja reprodukcji 	<ul style="list-style-type: none"> określanie cech kompozycji statycznej i dynamicznej oraz sposobów przedstawiania bezruchu i ruchu na obrazie określanie niektórych cech statyki i dynamiki w wybranych dziełach 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie cech kompozycji statycznej i dynamicznej oraz różnych sposobów, środków wyrazu artystycznego, stosowanych do przedstawiania ruchu i bezruchu na obrazie określanie statyki i dynamiki kompozycji w różnych dziełach malarskich

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
„widownia” albo „Spokój i dynamika, ruch – ilustracja wybranych utworów muzycznych”			<ul style="list-style-type: none"> reprodukcje dzieł malarskich przedstawiających kompozycję statyczną i dynamiczną, obrazów przedstawiających taniec i ruch z podręczników i wybranych źródeł zdjęcia sportowców drewniany manekin serpentina, wstążka utwory muzyczne o różnicowanym tempie, odtwarzać 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenie plastyczne: kompozycja malarska akwarelą, kredkami akwarelowymi lub pastelami olejnymi z konturem wykonanym cienkopisem prezentacja ćwiczeń i prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie dwóch ciekawych pod względem plastycznym, wieloelementowych kompozycji akwarelami z konturem wykonanym cienkopisem, różniących się rodzajem kompozycji (statyczna i dynamiczna) posługiwanie się techniką akwareli z konturem wykonanym cienkopisem 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie dwóch ciekawych pod względem plastycznym, wieloelementowych kompozycji akwarelami z konturem wykonanym cienkopisem, różniących się rodzajem kompozycji (statyczna i dynamiczna) sprawne posługiwanie się techniką akwareli, stosowanie ciekawego konturu wykonanego cienkopisem do uzupełnienia pracy
10. Kompozycja otwarta i zamknięta. O różnych sposobach tworzenia kompozycji otwartej i zamkniętej / „Rozsypane owoce i warzywa”, „Kosz z owocami i warzywami” lub „Ocean pełen ryb” i „Wielki potwór morski”	I.1 I.2 I.3 II.1 II.6	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja, komponować, skomponować kompozycja otwarta kompozycja zamknięta ramy obrazu, ramy kompozycji martwa natura animalistyka 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 12. <i>Kompozycja otwarta i zamknięta</i>, s. 38–40 karta pracy: <i>Otwieranie obrazu – jak ująć temat w ramkę</i> wybrane reprodukcje przedstawiające przykłady kompozycji otwartej lub zamkniętej z podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauuczająca praca z tekstem prezentacja reprodukcji ćwiczenie plastyczne: kompozycja malarska akwarelami z konturem wykonanym pastelami olejnymi lub świecą prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość cech kompozycji otwartej i zamkniętej rozpoznawanie kompozycji otwartej i zamkniętej w niektórych dziełach malarskich tworzenie, układanie prostej kompozycji otwartej i zamkniętej ze wskazanych elementów komponowanie prostych prac plastycznych: kompozycji otwartej i kompozycji zamkniętej posługiwanie się techniką akwareli uzupełnionej rysunkiem pastelami olejnymi 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość cech kompozycji otwartej i zamkniętej rozpoznawanie różnorodnych kompozycji otwartej i zamkniętych w wielu dziełach malarskich samodzielne tworzenie, układanie ciekawej i oryginalnej kompozycji otwartej i zamkniętej ze wskazanych elementów komponowanie prac ciekawych pod względem plastycznym: kompozycji otwartej i zamkniętej wykorzystywanie różnych możliwości techniki akwareli podczas wykonywania pracy, uzupełnianie jej elementami narysowanymi pastelami olejnymi

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
11. Powtórzenie wiadomości o kompozycji / „Różne kompozycje w dziełach dawnych mistrzów” – prezentacja komputerowa lub album	I.1 I.2 I.3 II.6 III.4 III.5 III.7 III.8	<ul style="list-style-type: none"> kompozycja, komponować zasada równowagi w kompozycji kompozycja symetryczna kompozycja rytmiczna kompozycja otwarta kompozycja zamknięta kompozycja statyczna kompozycja dynamiczna reprodukcja, oryginał tematy malarskie (portret, scena zbiorowa, rodzajowa, historyczna, batalistyczna, sakralna, mitologiczna, martwa natura, portret ze sztafżem) 	<ul style="list-style-type: none"> wybrany materiał na tło i drobne eksponaty do ułożenia martwej natury naklejki do podpisywania eksponatów przyniesionych przez uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne (plakat, album lub gazetka lub prezentacja komputerowa) prezentacja ćwiczeń (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość różnych rodzajów kompozycji posługiwanie się albumami, internetem w celu poznawania znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji tworzenie prostego albumu o kilku rodzajach kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość poznanych różnych rodzajów kompozycji posługiwanie się albumami, reprodukcjami, internetem w celu poznawania wielu znanych dzieł malarskich o różnych rodzajach kompozycji tworzenie ciekawego albumu lub prezentacji komputerowej o poznanych rodzajach kompozycji

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
			<ul style="list-style-type: none"> reprodukcje dzieł sztuki reprezentujące różne rodzaje kompozycji z podręcznika i wybranych źródeł komputer z dostępem do internetu i oprogramowaniem do wykonania prezentacji albumy z reprodukcjami znanych dzieł malarskich 			
O rzeźbie						
12. Dzieło sztuki w trzech wymiarach – rzeźba jako bryła. / „Papierowe ptaki”, „Skrzydlate, fantastyczne zwierzęta”	I.1 I.2 II.3 II.6	<ul style="list-style-type: none"> bryła, przestrzeń, trzy wymiary (przeźroczność, trójwymiarowość) rzeźba rzeźbiarz kompozycja w przestrzeni animalistyka 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 13. <i>Dzieło sztuki w trzech wymiarach</i>, s. 42–44 karta pracy: <i>Rzeźbiarska bryła – jak rysunek zmienić w rzeźbę</i> film <i>W pracowni rzeźbiarza</i> WSiP 2013 (Klub Nauczyciela) rysunek, obraz, mała rzeźba o podobnym temacie – eksponaty 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem prezentacja reprodukcji ćwiczenia rozmowa nauuczająca ćwiczenie plastyczne: malowana rzeźba z gniecionego papieru pomalowanego wybranymi farbami prezentacja ćwiczeń i prac uczniów 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie pojęcia bryły od dzieł plastycznych na płaszczyźnie znajomość i orientacyjne precyzowanie pojęć: rzeźba, rzeźbiarz opisywanie niektórych cech rzeźby na wskazanym przykładzie planowanie prostego kształtu rzeźby w rysunku, formowanie prostej bryły rzeźby z papieru i malowanie jej farbami 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie pojęcia bryły w dziełach rzeźbiarskich o różnej formie w odróżnieniu od dzieł plastycznych na płaszczyźnie znajomość i dokładne precyzowanie pojęć: rzeźba, rzeźbiarz, znajomość niektórych etapów i sposobu pracy rzeźbiarza wskazywanie cech rzeźby na przykładach różnych dzieł planowanie ciekawego pod względem plastycznym kształtu rzeźby w przemysłowym szkicu rysunkowym, poprzedzającym etap formowania oryginalnej bryły rzeźby z papieru

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
13. Materiał i faktura w rzeźbie. Różne rodzaje faktury – pióra, futra, pancerze. / „Gliniane zwierzęta”	I.1 I.5 II.1 II.3 II.6	<ul style="list-style-type: none"> bryła, przestrzenność rzeźba faktura rzeźbiarz, rzeźbienie materiały rzeźbiarskie (głina, drewno, kamień, metal) narzędzia rzeźbiarskie (m.in. dłuto, dłot) odlew animalistyka 	<ul style="list-style-type: none"> zdjęcia wybranych rzeźb o różnicowanych tematach, wykonanych w różnych materiałach z podręcznika i wybranych źródeł zdjęcia przyrodnicze ptaków (dodatkowo) 	<ul style="list-style-type: none"> (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> rozumienie i dokładne precyzowanie pojęć: bryła, rzeźba, faktura znajomość kilku różnych materiałów, z których tworzone są rzeźby; i związku techniki rzeźbiarskiej i użytych narzędzi z formą i fakturą dzieł znajomość różnych tematów rzeźb formowanie ciekawej bryły zwierzęcia o zróżnicowanej, dobrze dostosowanej do jego formy fakturze z plastycznego materiału, inspirowanie się naturą, poprzedzenie pracy etapem tworzenia przemyślanego szkicu 	<ul style="list-style-type: none"> rozumienie pojęć: bryła, rzeźba, faktura i ich orientacyjne precyzowanie znajomość przynajmniej dwóch różnych materiałów z których tworzone są tradycyjne rzeźby i sposobu, w jaki powstaje ich faktura formowanie inspirowanej naturą prostej bryły zwierzęcia o zróżnicowanej fakturze z plastycznego materiału, poprzedzone fazą szkicowania

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
14. Płaskorzeźba. / „Moneta lub medal okolicznościowy dla mamy, dziadka i babci z okazji ich dnia” lub „Obramienie okna lub drzwi (portali)”	I.1 I.5 II.1 II.3 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> bryła faktura płaskorzeźba relief wklęsły, relief wypukły medal moneta obramienie okna, drzwi (portali) ramy kompozycji kompozycja zamknięta, kompozycja rytmiczna portret 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 16. <i>Płaskorzeźba</i>, s. 49–52 film <i>W pracowni rzeźbiarza</i> WSiP 2013 (Klub Nauczyciela) reprodukcje z płaskorzeźb, reliefów (detali architektonicznych), medali, monet z podręcznika i wybranych źródeł medale, monety 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji oraz przykładowych monet i medali rozmowa nauczająca praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: płaskorzeźba z gliny, modeliny lub plasteliny prezentacja prac uczniów (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie niektórych cech rzeźby i porównywanie jej z płaskorzeźbą omawianie tematyki i formy wybranej płaskorzeźby projektowanie i tworzenie prostej formy płaskorzeźby na zadany temat, podporządkowanej ramom kompozycyjnym kształtu medalu z określonej okazji lub tworzenie prostej płaskorzeźbionej dekoracji architektonicznej posługiwanie się techniką rzeźbienia w glinie, plastelinie lub modelinie 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie cech płaskorzeźby i porównywanie jej formy, tematyki, techniki, faktury z płaskorzeźbą wykonanie ciekawego projektu płaskorzeźby na zadany temat i konsekwentne realizowanie go w praktyce, tworzenie oryginalnej formy podporządkowanej ramom kompozycyjnym medalu z określonej okazji lub tworzenie oryginalnej płaskorzeźbionej kompozycji dekoracji architektonicznej okna lub portalu wykorzystywanie różnych możliwości, które daje technika rzeźbienia w miękkim materiale, np. glinie, modelinie, plastelinie
O sztuce w przestrzeni						
15. Działanie integracyjne. Między rzeźbą a formą przestrzenną. / „Wielkie szkolne maskotki – postacie, zwierzęta, przedmioty” lub „Maskotka regionalna”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.3 II.6 II.7 III.2 III.3	<ul style="list-style-type: none"> bryła rzeźba forma przestrzenna kompozycja faktura barwy podstawowe, ciepłe, zimne gamy barwne (szeroka, wąska, tonacja) akcent kolorystyczny barwy dopełniające tradycja sztuka ludowa 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 17. <i>Formy przestrzenne</i>, s. 54–55 reprodukcje przedstawiające formy przestrzenne z podręcznika i wybranych źródeł albumy przyrodnicze ze zwierzętami zdjęcia rzeźb współczesnych przedstawiających zwierzęta 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka praca z tekstem prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: forma przestrzenna ze zróżnicowanych materiałów prezentacja i omówienie kompozycji (praca indywidualna i grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> wykonanie prostych projektów maskotki, orientacyjne dobranie odpowiednich materiałów do projektu praca w grupie, podejmowanie działań zespołowych i współpracy wdrażanie projektu w życie, wykonywanie pracy plastycznej różnymi technikami 	<ul style="list-style-type: none"> wykonywanie oryginalnych projektów maskotki, precyzyjne dobranie odpowiednich materiałów do projektu zgodna, twórcza praca w grupie, podejmowanie logicznie zaplanowanych działań zespołowych wdrażanie złozonego projektu w życie, wykonywanie oryginalnej pracy plastycznej różnymi technikami

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
16. O różnych formach przestrzennych. Jak przestrzeń, powietrze i wiatr przenikają do fruujących rzeźb. / „Mobile zimowe” lub „Planety, rakiety i kosmici” albo „Kolorowe mobile geometryczne”	I.1 I.2 I.3 I.5 I.6 II.3 II.6 III.5	<ul style="list-style-type: none"> rzeźba, bryła forma przestrzenna mobil, rzeźba mobilna abstrakcja fantastyka sztuka współczesna 	<ul style="list-style-type: none"> maskotki lub zdjęcia maskotek materiał ilustracyjny związany ze specyfiką regionu (np. dominujący krajobraz lasy, góry, duże ośrodki miejskie, charakterystyczne zabytki), regionalną sztuką ludową (stroje, przedmioty, charakterystyczne motywy dekoracyjne) 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycja przestrzenna różnymi technikami prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie niektórych cech formy przestrzennej, zauważanie niektórych różnic między rzeźbą pełną a formą przestrzenną określanie i omawianie niektórych cech wybranych mobili tworzenie prostych elementów i montowanie ich w celu utworzenia mobila 	<ul style="list-style-type: none"> określanie różnorodnych cech formy przestrzennej, zauważanie wielu różnic między rzeźbą pełną a formą przestrzenną określanie różnorodnych specyficznych cech mobili jako rodzaju form przestrzennych omawianie kompozycji, formy, kolorystyki wybranych rzeźb mobilnych tworzenie przemyślanych elementów i montowanie całości w oryginalną, staranną formę mobila

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
17. O sztuce w przestrzeni. O formie przestrzennej. / Instalacja. „Chronimy naszą planetę”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.3 II.6 III.4	<ul style="list-style-type: none"> bryła rzeźba faktura forma przestrzenna instalacja sztuka współczesna 	<ul style="list-style-type: none"> kilka rozkładanych pudełek kartonowych oraz materiały do łączenia ich 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenie praca z tekstem prezentacja zdjęć rozmowa nauuczająca ćwiczenie plastyczne: forma przestrzenna lub instalacja z różnych materiałów (projekt lub realizacja) prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie niektórych cech formy przestrzennej i instalacji, zauważanie niektórych różnic między nimi i tradycyjnymi rzeźbami opisywanie niektórych cech wybranej instalacji lub formy przestrzennej projektowanie, wykonywanie uproszczonej formy przestrzennej na zadany temat; próba dostosowywania materiałów i form do przekazywanej treści 	<ul style="list-style-type: none"> określanie, wskazywanie wielu cech formy przestrzennej i instalacji, zauważanie i dokładne określanie różnic i podobieństw między nimi oraz tradycyjnymi rzeźbami opisywanie wielu cech różnych oglądanych instalacji i form przestrzennych wykonywanie oryginalnego projektu wieloelementowej formy przestrzennej na zadany temat, dostosowanie odpowiednich materiałów, form do przekazywanych treści; tworzenie formy przestrzennej, bogatej pod względem formy i możliwego odczytywania znaczeń, treści
O budowlach						
18. Sztuka pod gołym niebem. Zagadki. Przedstawiamy budowle	I.1 I.2 I.3 I.4 I.2	<ul style="list-style-type: none"> architektura budowle plan budowli funkcja budowli 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 20. Sztuka pod gołym niebem, s. 60–62 	<ul style="list-style-type: none"> praca z tekstem rozmowa nauuczająca pogadanka prezentacja zdjęć zabawa plastyczna 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie cech budowli, architektury jako dziedziny sztuki określanie użytkowego znaczenia architektury, funkcji budowli 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie cech budowli, architektury jako dziedziny sztuki określanie, rozumienie użytkowego znaczenia architektury, funkcji budowli

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
o różnych funkcjach i wyobrażamy sobie ich plany	II.2 II.3 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> funkcjonalność budowli zespół architektoniczny bryła architektoniczna fantastyka 	<ul style="list-style-type: none"> zdjęcia budowli o różnych funkcjach z podręcznika i wybranych źródeł przykładowe plany budowli z symbolami związanymi z ich wyposażeniem 	<ul style="list-style-type: none"> ćwiczenie plastyczne: szkice rysunkowe i makiety kompleksów architektonicznych prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> określanie niektórych związków planów budowli i ich funkcji, wykonywanie orientacyjnych szkiców tworzenie prostego planu osiedla lub miasteczka tworzenie prostej makiety zespołu architektonicznego z niewielkiej liczby elementów 	<ul style="list-style-type: none"> określanie związków planów budowli, zewnętrznego kształtu i spełnianej funkcji, wykonywanie odpowiednich szkiców tworzenie oryginalnego projektu fantastycznego osiedla lub miasteczka tworzenie ciekawej, wieloelementowej makiety zespołu architektonicznego
19. Rytm i symetria w architekturze. Fasady różnych budowli. Szukamy rytmu – o podobieństwie okien, barwach i powtarzających się liniach. / „Moja budowla”	I.1 I.2 I.3 I.5 III.1 III.2 III.3 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> architektura budowla forma i funkcja budowli funkcjonalność fasada kompozycja rytm, symetria szeroła gama barw wąska gama barw 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 21. <i>Symetria i rytm w architekturze</i>, s. 63–65 karta pracy: <i>Ład w architekturze / symetria rytm</i> – <i>obecne</i> zdjęcia wybranych budowli z podręcznika i wybranych źródeł kartki z figurami geometrycznymi do losowania kształtu rytmicznie powtarzającego się w fasadzie budowli 	<ul style="list-style-type: none"> praca z tekstem pogadanka rozmowa nauczająca prezentacja reprodukcji ćwiczenie plastyczne: tworzenie fasady budowli techniką kolażu i/lub rysunku praca uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie użytkowego charakteru architektury, różnych funkcji budowli określanie wybranych cech kompozycji symetrycznej i rytmicznej w architekturze wskazywanie rytmu i symetrii w wybranym dziele architektonicznym komponowanie prostej, rytmicznej i symetrycznej fasady budowli techniką kolażu lub rysunku 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie użytkowego charakteru architektury, różnych funkcji budowli określanie wielu cech kompozycji rytmicznej i symetrycznej w architekturze wskazywanie i omawianie rytmu i symetrii w różnych budowliach komponowanie oryginalnej, złożonej, rytmicznej i symetrycznej fasady budowli techniką kolażu lub rysunku, ciekawa kolorystyka pracy

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
20. Statyka i dynamika w architekturze. O architekturze bez dachu, drzwi i okien. / „Mosty na filarach, mosty wiszące” lub „Zamki w ogrodach. Zamek spokoju i zamek wiatru” albo „Wodny park rozrywki”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.1 II.2 II.3 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> architektura budowla statyka i dynamika w kompozycji (kompozycja statyczna i dynamiczna) statyka i dynamika w architekturze 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 22. <i>Statyka i dynamika w architekturze</i>, s. 66–68 karta pracy: <i>Architektura – przestrzenne interpretacje</i> zdjęcia obiektów architektonicznych z podręcznika i wybranych źródeł zdjęcia mostów wiszących i mostów na filarach zdjęcia ogrodów, parków, placów zabaw, ulic 	<ul style="list-style-type: none"> rozmowa nauczająca praca z tekstem prezentacja materiału ilustracyjnego pogadanka ćwiczenie plastyczne: kompozycja akwarelami z konturem cienkopisem prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne rozumienie pojęcia statyki i dynamiki w architekturze wskazywanie niektórych cech, świadczących o statyce i dynamice w architekturze na wybranych przykładach orientowanie się, że architektura zajmuje się kształtowaniem przestrzeni, a nie tylko budowlami tworzenie dwóch prostych, malarskich projektów akwarelami, ilustrujących statykę i dynamikę przedstawiających różnorodnych mostów lub przedstawiających oryginalną, statyczną lub dynamiczną kompozycję zamku oraz ogrodu wokół niego, brodziki dla dzieci i zjeżdżalnie przy basenach 	<ul style="list-style-type: none"> dobre rozumienie pojęcia statyki i dynamiki w architekturze wskazywanie wielu cech świadczących o statyce i dynamice w architekturze na różnych przykładach dobre rozumienie, że architektura zajmuje się kształtowaniem przestrzeni, a nie tylko budowlami, wskazanie przykładów tworzenie dwóch oryginalnych, malarskich projektów akwarelami, ilustrujących statykę i dynamikę różnorodnych mostów lub przedstawiających oryginalną, statyczną lub dynamiczną kompozycję zamku oraz ogrodu wokół niego, brodziki dla dzieci i zjeżdżalnie przy basenach
Antyk wczynie żywy						
21. Dlaczego antyczne kolumny, łuki, kopuły podobają się i inspirowały architektów do dziś? „Mój łuk triumfalny” lub „Co kariatyda dźwiga na głowie?” albo	I.1 I.2 II.1 II.2 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> kultura i sztuka starożytnej Grecji kultura i sztuka starożytnego Rzymu architektura, architekt piękno, proporcje, harmonia, symetria, rytm, statyka świątynia (tympanon, fryz, kolumny) kolumna (baza trzon kapitel) 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 23. <i>Oknem architekta s. 70–77; O budowlach</i> s. 60–68 reprodukcje dzieł z podręcznika i wybranych źródeł ilustrujące obecność antycznych form architektonicznych w różnych okresach w historii 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca praca z tekstem ćwiczenie ćwiczenie plastyczne (praca pastelami suchymi lub węglem) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określenie znaczenia sztuki i kultury antycznej kolejnych okresów w historii orientacyjne określenie znaczenia piękna proporcji, harmonii w architekturze antycznej i wybranych okresów w historii 	<ul style="list-style-type: none"> określenie, rozumienie różnorodnego oddziaływania sztuki i kultury antycznej na wybrane dzieła i kulturę kolejnych okresów w sztuce precyzyjne określenie znaczenia piękna, proporcji, harmonii w architekturze antycznej wybranych okresów w historii, rozumienie znaczenia obecności zwiastków sztuki i kultury współczesnej z kulturą antyczną

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
„Projekt fasady budowli z tympanonem, fryzem i kolumnami – wspólna budowla”		<ul style="list-style-type: none"> porządek dorycki porządek joński porządek koryncki kariatyda kopuła łuk, łuk triumfalny (zwornik, kliniec) kwadryga 	<ul style="list-style-type: none"> schematy i zdjęcia porządków architektonicznych, kolumn, kariatyd, łuków z różnych okresów przykłady krojów liter drewniany manekin 	<ul style="list-style-type: none"> podsumowanie, prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> wyrywkowa znajomość niektórych charakterystycznych antycznych form architektonicznych, porządków architektonicznych, wyglądu świątyni greckiej i rzymskiej oraz wskazywanie zbliżonych elementów w budowlach innych epok, rozumienie niektórych aspektów przemian i przeobrażeń antycznych form w budowlach współczesnych tworzenie prostej kompozycji barwnej lub czarno–białej inspirowanej wybranymi antycznymi formami architektonicznymi, posługiwanie się niektórymi środkami artystycznego wyrazu, częściowe wykorzystywanie możliwości techniki suchych pasteli lub węgla w pracy plastycznej 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość charakterystycznych antycznych form architektonicznych, określanie cech greckich porządków architektonicznych, wyglądu świątyni greckich i rzymskich, wskazywanie zbliżonych elementów w budowlach innych epok, rozumienie przeobrażeń wybranych form antycznych, określanie związków architektury współczesnej z architekturą antyczną, zauważanie i porównywanie form współczesnych z antycznymi tworzenie oryginalnej wieloelementowej, przemysłanej kompozycji barwnej lub czarno–białej inspirowanej wybranymi antycznymi formami architektonicznymi, stosowanie odpowiednich środków artystycznego wyrazu, możliwości techniki suchych pasteli lub węgla w pracy plastycznej
22. Wierzenia, mity, ważne wydarzenia, codzienne przedmioty upodobania starożytnych Greków i Rzymian odkrywane przez archeologów./ „Kolorowa zastawa stołowa na piknik” lub „Projekt muralu	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> archeologia, archeolog sztuka starożytnej Grecji sztuka starożytnego Rzymu zabytek sztuka użytkowa rzemiosło artystyczne ceramika, porcelana wnętrze malowidło ścienne 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 24. <i>Okiem archeologa</i> s. 79–83 wybrane reprodukcje sztuki starożytnej Grecji, Rzymu i późniejszych okresów zdjęcia przedstawiające porcelanę zdjęcia murali 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca praca z tekstem rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne (technika mieszana pastele suche i farby plakatowe, mozaika z kolorowego papieru, folii i innych materiałów) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie zadań archeologii w poznawaniu przeszłości, zabytków kultury materialnej, dzieł sztuki, zwycząjów w dawnych czasach na przykładzie poznawania niektórych zabytków sztuki greckiej i rzymskiej orientacyjne określanie cech waz greckich jako inspiracji ceramiki i porcelany innych okresów określanie niektórych cech malarstwa pompejańskiego i mozaik oraz rozumienie ich wpływu na późniejsze dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> określanie różnorodnych zadań archeologii w poznawaniu przeszłości, zabytków kultury materialnej, dzieł sztuki, zwycząjów w dawnych czasach na przykładzie opisywania, określania cech zabytków sztuki greckiej i rzymskiej określanie cech, kompozycji i rozumienia znaczenia waz greckich jako inspiracji ceramiki i porcelany innych okresów określanie kompozycji kolorystyki, wybranych tematów malarstwa pompejańskiego i mozaik oraz rozumienie różnorodnego znaczenia i wpływu na późniejsze dzieła

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
o najbliższej okolicy”. „Abstrakcyjna mozaika”		<ul style="list-style-type: none"> malarstwo pompejańskie, iluzjonizm mural, graffiti mozaika ramy kompozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> przykłady współczesnych mozaik 	<ul style="list-style-type: none"> podsumowanie i omówienie ćwiczeń plastycznych (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie uproszczonego, uboższego projektu muralu lub uproszczonej mozaiki w określonych ramach kompozycyjnych 	<ul style="list-style-type: none"> tworzenie złożonego, oryginalnego projektu muralu lub mozaiki, umiejętność wykorzystywanie specyfiki techniki i problematyki ram kompozycyjnych podczas tworzenia mozaiki i/ lub muralu
23. Antyczne pomniki na kolumnach i pomniki konne, teatry, stadiony i ich współczesne interpretacje. Zwiadanie jako sposób poznawania historii i niezwykłości zwiedzanych miejsc./ „Projekt pomnika.” „Projekt plenerowej sceny teatralnej”. „Kolorowy stadion”	I.1 I.5 I.6 II.3 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> sztuka starożytnej Grecji, sztuka starożytnego Rzymu kolumna pomnik konny relief rzeźba teatr antyczny, orchester. scena, widowia stadion koloseum 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 25. <i>Oknem turysty</i> s. 84–90 zdjęcia wybranych pomników na kolumnach z podręcznika i wybranych źródeł m. in. pomnik Księcia Józefa Poniatowskiego w Warszawie zdjęcia współczesnych teatrów i stadionów (sceny, wnętrza) zdjęcia koni, wybrane portrety konne na obrazach zdjęcia wybranych dyscyplin sportowych drewniany manekin 	<ul style="list-style-type: none"> podgadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauuczająca ćwiczenie plastyczne: szklce markerem i pastelami olejnymi z elementami kolażu lub prace akwarelami z konturem pastelami olejnymi, prace przestrzenne podsumowanie i omówienie ćwiczeń (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie znaczenia wybranych dzieł sztuki, pomników, budowli dla umocnienia władzy i życia społecznego w Cesarstwie Rzymskim i starożytnej Grecji orientacyjne określanie przeobrażeń pomników na kolumnach, pomników konnych na wybranych przykładach, próba porównywania formy i znaczenia pomników i innych dzieł określanie niektórych cech wspólnych, przeobrażeń starożytnych i współczesnych stadionów i teatrów, Koloseum tworzenie prostego projektu pomnika, sceny, stadionu technikami mieszanymi, tworzenie uproszczonej makiety lub rysunku stadionu 	<ul style="list-style-type: none"> precyzyjne określanie różnorodnego znaczenia wybranych, charakterystycznych dzieł sztuki, pomników m.in. dla umocnienia władzy i życia społecznego w Cesarstwie Rzymskim, starożytnej Grecji, późniejszych okresach w historii, współczesnie określanie wielu cech starożytnych pomników na kolumnach, pomników konnych, porównywanie, wskazywanie przeobrażeń formy i znaczenia pomników i innych inspirowanych nimi dzieł współczesnych trafne określanie wielu cech wspólnych, przeobrażeń formy starożytnych i współczesnych stadionów i teatrów, Koloseum tworzenie oryginalnego, wieloelementowego projektu pomnika, sceny, stadionu technikami mieszanymi, tworzenie ciekawej, starannej makiety lub rysunku stadionu

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
#Średniowiecze						
24. Średniowieczna architektura podziwiana i odkrywana z drona. / „Projekt zamku obronnego z prostych brył”. „Fantastyczna ażurowa, „koronkowa” budowla”	I.1 I.2 I.5 II.3 II.6 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> • średniowiecze • sztuka średniowieczna • kościół, katedra, nawa główna, nawy boczne, transept, prezbiterium, absyda, plan krzyża, portal, tympanon, wieże • styl romański (łuk półkolisty, sklepienie kolebkowe, sklepienie krzyżowe) • styl gotycki (łuk ostry, sklepienie krzyżowo-żebrowe, witraż, rozeta) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 26. <i>Widok z drona</i> s. 88–93 • karta pracy: <i>Romańskie kaplice i kościoły</i> • zdjęcia kościołów romańskich gotyckich katedr, późniejszych kościołów inspirowanych sztuką średniowiecza z podręcznika i wybranych źródeł • zdjęcia średniowiecznych zamków obronnych 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • prezentacja reprodukcji • rozmowa nauczająca • ćwiczenie • ćwiczenie plastyczne (przestrzenny model z opakowań kolaż z ażurowych materiałów) • praca z tekstem podsumowanie i prezentacja ćwiczeń plastycznych • (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> • orientacyjne określanie znaczenia, czasu trwania i cech sztuki średniowiecznej • orientacyjne określanie niektórych cech architektury romańskiej i gotyckiej, próba porównania wybranych cech stylu romańskiego i gotyckiego na przykładzie próby opisu najważniejszych konstrukcji • wskazywanie niektórych charakterystycznych części kościołów romańskich i gotyckich, próba określenia różnic i podobieństw • próba odkrywania inspirowania się sztuką romańską i gotycką w późniejszej i współczesnej architekturze sakralnej • tworzenie uproszczonej kompozycji modelu barwnego, obronnego zamku nawiązującego do architektury romańskiej • komponowanie projektu uproszczonej fantastycznej budowli o lekkiej przejrzystej „koronkowej” konstrukcji techniką kolażu nawiązującej do architektury gotyckiej 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie znaczenia, czasu trwania i cech sztuki średniowiecznej • dokładne określanie istotnych cech architektury romańskiej i gotyckiej, porównywanie cech stylu romańskiego i gotyckiego na przykładzie najważniejszych konstrukcji, wysokości i materiału budowli, stopniowej utraty obronnej funkcji budowli, prostoty i dekoracyjności formy • wskazywanie wielu charakterystycznych części kościołów romańskich i gotyckich, określanie różnic i podobieństw • wskazywanie i omawianie cech, elementów konstrukcji, części budowli romańskich i gotyckich, którymi inspirowali się twórcy późniejszej i współczesnej architektury sakralnej • tworzenie wieloelementowego, oryginalnego modelu barwnego obronnego zamku inspirowanego architekturą romańską • komponowanie oryginalnego przemyslanego projektu bogatej, wieloelementowej budowli o lekkiej przejrzystej „koronkowej” konstrukcji techniką kolażu nawiązującej do architektury gotyckiej

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
25. Bogactwo wnętrza średniowiecznej katedry. / „Projekt współczesnej rozety lub witraża”	I.1 I.2 I.3 I.5 I.6 II.6 III.4 III.5 III.6	<ul style="list-style-type: none"> witraż, rozeta ołtarz szafnasty tryptyk, poliptyk rzeźba, płaskorzeźba malarstwo, banderole krucyfiks nagrobek ramy kompozycyjne 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 27. <i>Spacer po katedrze</i> s. 98–102 karta pracy: <i>Gotyckie katedry i ołtarze</i> zdjęcia średniowiecznych i współczesnych witraży zdjęcia i reprodukcje witraży oraz kartonów witraży Stanisława Wyśpińskiego i Józefa Mehoffera zdjęcia gotyckich ołtarzy i krucyfiksów m. in. ołtarza Wita Stwosza w Kościele Mariackim w Krakowie 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja zdjęć i reprodukcji praca z tekstem ćwiczenie plastyczne (akwarele, malarstwo witrażowe) rozmowa nauczająca podsumowanie i prezentacja prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określenie znaczenia dekoracji, niektórych elementów wyposażenia wnętrza gotyckiego kościoła orientacyjne określenie znaczenia witraży w kościołach gotyckich, późniejszych orientacyjne określenie formy rzeźbionych, malowanych średniowiecznych ołtarzy tworzenie uproszczonego współczesnego przedstawiającego lub abstrakcyjnego projektu witraża w określonych ramach kompozycyjnych koła lub prostokąta zakończonych łukiem ostrym 	<ul style="list-style-type: none"> określanie różnorodnego znaczenia dekoracji, wyposażenia wnętrza gotyckiego kościoła m.in. dla niepiśmiennych wiernych (witraże, ołtarze, krucyfiks, nagrobki) wskazywanie znaczenia i wskazywanie różnych cech kompozycji witraży w kościołach gotyckich, późniejszych i współczesnych precyzyjne określanie formy rzeźbionych, malowanych średniowiecznych ołtarzy szafowych tworzenie złożonego, wieloelementowego współczesnego przedstawiającego lub abstrakcyjnego witraża w określonych ramach kompozycyjnych koła lub prostokąta zakończonych łukiem ostrym
Prawda czy piękno						
26. W poszukiwaniu ideału. Różne oblicza piękna w różnych epokach / „Najpiękniejsze oczy, najpiękniejszy uśmiech, najpiękniejsza twarz – wesoły, kolorowy portret”	I.1 I.2 I.3 I.6 II.6 III.4 III.5	<ul style="list-style-type: none"> piękno, harmonia, proporcje, ideał piękna, idealizacja, kanon rzeźba zasada kontrastu kontrapost gotycki styl piękny piękne Madonny pieta portret, portret rzeźbiarski, portret malarski pejzaż, rzeźba 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 28. <i>W poszukiwaniu ideału</i> s. 104–106 reprodukcje przedstawiające ideał piękna w rzeźbie malarstwie różnych okresów w sztuce z podręcznika i wybranych źródeł, wybrane posągi starożytnej Grecji i Rzymu, rzeźby średniowieczne 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: technika mieszana (pasty olejne i farby plakatowe lub akrylowe; wybrana technika malarska) podsumowanie dyskusja 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne rozumienie ogólnego znaczenia pojęcia piękna, idealizacji w sztuce rozumienie podstaw wpływu poglądów starożytnych na piękno orientacyjne określenie znaczenia piękna, idealizacji, ideału piękna w określonej epoce w sztuce i kulturze rozumienie ogólnych zasad kontrastu, orientacyjne określanie piękna podczas uproszczonego omawiania dzieł 	<ul style="list-style-type: none"> rozumienie i określanie różnorodnego znaczenia piękna, idealizacji, ideału piękna w określonej epoce w sztuce i kulturze rozumienie i określanie poglądów w na piękno w kulturze, zwłaszcza europejskiej, współcześnie jako dziedzictwa kultury antycznej precyzyjne określanie i stosowanie różnych pojęć dotyczących piękna, kontrastu podczas opisu dzieł i analizy zjawisk dotyczących piękna wskazywanie środków

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Portret mamy, taty. Portret przyjaciela. „Wspaniały krajobraz – cuda przyrody”			i renesansowe, Leonardo da Vinci Ginevra de Benci (awers i rewers obrazu) • schemat proporcji twarzy	• prezentacja ćwiczeń plastycznych (praca indywidualna, zbiorowa)	• orientacyjne wskazywanie sposobu idealizacji w rzeźbie starożytnej i renesansowej oraz współczesnej kulturze masowej • przedstawienie osobistego stosunku do piękna, interpretowanie pojęcia w rozmowie i we własnej oryginalnej, złożonej pracy plastycznej, celowe posługiwanie się wieloma środkami plastycznymi, w wykorzystywanie różnorodnych możliwości wybranej techniki barwnej	• plastycznych, sposobu idealizacji w rzeźbie starożytnej, średniowiecznej i renesansowej oraz współczesnej kulturze masowej • przedstawianie osobistego stosunku do piękna, interpretowanie pojęcia w rozmowie i we własnej oryginalnej, złożonej pracy plastycznej, celowe posługiwanie się wieloma środkami plastycznymi, w wykorzystywanie różnorodnych możliwości wybranej techniki barwnej
27. W poszukiwaniu prawdy. Dwa nastroje portretowanej osoby – różne oblicza prawdy. „Portret lub autoportret”. Porównanie realizmu i idealizacji	I.1 I.2 I.3 I.6 III.1 II.2 II.6 III.4 III.5	• portret • realizm, realizacyjny • rzeczywistość, prawda • natura, fantazja • rzeźba • krucyfiks • pieta • malarstwo • iluminacja • inicjał • portret rzeźbiarski • portret malarzski • scena rodzajowa • maska pośmiertna • obraz fotorealistyczny	• podręcznik: 29. <i>W poszukiwaniu prawdy</i> s. 107–109 • zdjęcia, reprodukcje wybranych dzieł, w których artyści posługiwali się realizmem • ćwiczenia plastyczne (kredki akwarelowe lub pastele suche) • dyskusja • podsumowanie i prezentacja ćwiczeń plastycznych (praca indywidualna, zbiorowa)	• rozumienie źródeł i orientacyjne określenie pojęcia realizmu • poznawanie i uproszczone opisywanie starożytnych i późniejszych dzieł w których artyści posługiwali się realizmem • dokonywanie prostych porównań dzieł, w których artyści idealizowali rzeczywistość i posługiwali się realizmem • tworzenie prostego samodzielnego obrazu prawdy w przedstawianiu postaci, stosowanie wybranych środków plastycznych i wykorzystywanie niektórych możliwości techniki pasteli suchych lub kredek akwarelowych we własnej pracy plastycznej	• rozumienie źródeł antycznych pojęcia realizmu, znaczenia, precyzyjne określenie pojęcia – poznawanie, wskazywanie wielu elementów sprawiających, że omawiane wybrane dzieła określamy jako realistyczne, w których artyści posługiwali się realizmem w różnych okresach w historii od starożytności do współczesności • dokonywanie różnych porównań dzieł z różnych okresów w historii, w których artyści posługiwali się idealizacją rzeczywistości i realizmem • tworzenie oryginalnego, wieloelementowego obrazu ukazującego różnicowane, świadome dążenie do prawdziwego przedstawienia postaci, stosowanie odpowiednich środków artystycznego wyrazu, wykorzystywanie różnorodnych możliwości, które daje technika pasteli suchych lub kredek akwarelowych we własnej pracy plastycznej	

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Lekcje powtórzeniowe						
28. Powtórzenie wiadomości. / „Kolorowe zamki i pałace”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.6	<ul style="list-style-type: none"> barwy podstawowe, barwy pochodne barwy dopełniające zjawisko powidoku barwy czyste, barwy złamane temperatura barw (barwy ciepłe i zimne) względność barw kompozycja rytmiczna, kompozycja symetryczna kompozycja otwarta, kompozycja zamknięta kompozycja statyczna, kompozycja dynamiczna 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>Tajemnice barw</i>, s. 18–30; <i>O sztuce komponowania</i>, s. 32–38 reprodukcje dzieł sztuki, ilustrujące poszczególne pojęcia omawiane i powtarzane w ciągu roku szkolnego 	<ul style="list-style-type: none"> rozmowa nauczająca prezentacja reprodukcji ćwiczenie plastyczne: kompozycje rysunkowe techniką mieszaną z elementami kolażu prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość pojęć dotyczących barwy i kompozycji rozpoznawanie określonych grup barw i rodzajów kompozycji w niektórych znanych obrazach stosowanie omawianych grup barw, zjawisk dotyczących barwy oraz różnych rodzajów kompozycji we własnych szkicach, orientacyjne wyjaśnianie pojęć tworzenie prostej kompozycji zamku, której elementami będą szkice dotyczące barwy i kompozycji 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość pojęć dotyczących barwy i kompozycji rozpoznawanie określonych grup barw i rodzajów kompozycji w wielu różnych znanych obrazach przemysłane stosowanie omawianych grup barw, zjawisk dotyczących barwy oraz różnych rodzajów kompozycji we własnych szkicach, precyzowanie i wyjaśnianie pojęć tworzenie oryginalnej kompozycji zamku, której elementami będą dokładne wyjaśnienia i trafnie ilustrujące je szkice, dotyczące barwy i kompozycji
29. Powtórzenie wiadomości, cz.2. / „Kolorowe zamki i pałace”	I.1 I.2 I.3 I.5 I.6 II.6 III.4 III.5 III.7 III.8	<ul style="list-style-type: none"> instytucje kultury muzeum galeria, skansen centrum sztuki współczesnej wirtualne muzeum konservacja dzieł, konserwator wystawa wernisaż tematy dzieł sztuki (portret, pejzaż, 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>Blisko sztuki</i> s. 6–17; <i>O rzeźbie</i> s. 42–52; <i>O sztuce w przestrzeni</i> s. 54–58; <i>O budowlach</i> s. 60–68 reprodukcje dzieł sztuki, ilustrujące omawiane zagadnienia z całego podręcznika i wybranych źródeł 	<ul style="list-style-type: none"> prezentacja reprodukcji rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycja rysunkowa techniką mieszaną elementami kolażu prezentacja ćwiczeń i omówienie prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość różnych tematów dzieł sztuki, rzeźby i związanych z nią pojęć, różnych rodzajów form i działań w przestrzeni, architektury, ludowego budownictwa i rzeźby opisywanie wybranych dzieł sztuki, związanych z omawianymi pojęciami i dziedzinami sztuk orientacyjne wyjaśnianie i ilustrowanie pojęć, dziedzin sztuki własnymi prostymi szkicami tworzenie prostej kompozycji przy użyciu wykonanych szkiców i ich objaśnień 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość różnych tematów dzieł sztuki, rzeźby i związanych z nią pojęć, różnych rodzajów form i działań w przestrzeni, architektury, ludowego budownictwa i rzeźby opisywanie różnych dzieł sztuki związanych z omawianymi pojęciami, postugowanie się bogatym słownictwem, pojęciami podczas omawiania dzieł ilustrowanie pojęć, dziedzin sztuki, własnymi trafnie oddającymi ich treść szkicami, dokładne ich objaśnianie

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
30. Wachlarz możliwości. Lekcja powtórzeniowa o znanych konstrukcjach, powtarzających się formach, przedstawianiu piękna i prawdy w sztuce	I.1 I.2 I.3 I.5 I.6 II.6 III.4 III.5 III.6 III.8	martwa natura, sceny zbiorowe, rodzajowe, historyczne, religijne, mitologiczne, animalistyczna, florystyka, fantastyka, sztuka abstrakcyjna nieprzedstawiająca) bryła, rzeźba, forma przestrzenna, instalacja • faktura w rzeźbie • architektura, funkcja budowli, funkcjonalizm, • kompozycja budowli	• podręcznik: <i>Antyk wiecznie żywy</i> s. 70–90, <i>#Średniowiecze</i> s. 92–103; <i>Piękno czy prawda?</i> s. 104–109 • zdjęcia, reprodukcje dzieł ilustrujących powtarzane zagadnienia z podręcznika i wybranych źródeł • komputery z dostępem do internetu • tekst sprawdzianu końcowego	• prezentacja reprodukcji i zdjęć • rozmowa nauczająca • ćwiczenie plastyczne szkice rysunkowe i prezentacje różnymi technikami rysunkowymi lub komputerowe • test • prezentacja i omówienie prac (praca indywidualna, zbiorowa, grupowa)	• orientacyjne określanie źródeł i najważniejszych form architektonicznych, rzeźb, malarstwa, rzemiosła artystycznego mających źródło w starożytnej Grecji i Rzymie oraz ich kontynuacji w sztuce późniejszych okresów i współcześnie • orientacyjne określanie i dokonywanie prostych porównań niektórych cech stylu rzymskiego i gotyckiego w sztuce średniowiecznej na przykładzie prostego opisu formy, konstrukcji, kościoła • orientacyjne określanie cech i tematyki witraży, szafastych ołtarzy, rzeźb, nagrobków, malowideł, iluminacji średniowiecznych • orientacyjne określanie, rozumienie pojęcia piękna, idealizacji i realizmu	• precyzyjne określanie źródeł, najważniejszych form architektonicznych, rzeźb, malarstwa, rzemiosła artystycznego mających źródło w starożytnej Grecji i Rzymie, ich kontynuacji w sztuce późniejszych okresów i współcześnie, rozumienie, że sztuka antyczna inspirowała artystów różnych okresów • dobra znajomość, precyzyjne określanie i dokonywanie porównań istotnych cech stylu romańskiego i gotyckiego w sztuce średniowiecznej na przykładzie opisu ważnych elementów formy, konstrukcji kościoła • dokładne określanie cech i tematyki witraży, ołtarzy szafastych, rzeźb, nagrobków, malowideł, iluminacji średniowiecznych

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> • średniowiecze • styl romański (łuk półkolisty, sklepienie kolebkowe, sklepienie krzyżowe) • styl gotycki (łuk ostry, sklepienie krzyżowo-żebrowe) • kościół, katedra (plan krzyża nawy, transept, absyda, portal) • witraż, rozeta • ołtarz szafasty • krucyfiks • nagrobek • malarstwo średniowieczne (tryptyk, poliptyk) • iluminacje • piękno • idealizacja • realizm 			w sztuce na podstawie prostej obserwacji wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych i renesansowych <ul style="list-style-type: none"> • dokonywanie prostych porównań między idealistycznymi a realistycznymi przedstawieniami w sztuce • tworzenie prostych szkiców, uproszczonych prezentacji komputerowych w formie wachlarzy ilustrujących przemiany form, posługujące się idealizacją i realizmem w sztuce 	<ul style="list-style-type: none"> • precyzyjne określanie pojęcia piękna, idealizacji i realizmu w sztuce na podstawie wnikliwej obserwacji wybranych dzieł antycznych, średniowiecznych i renesansowych • dokonywanie różnorodnych porównań między idealistycznymi a realistycznymi przedstawieniami w sztuce • tworzenie oryginalnych, trafnych szkiców, prezentacji komputerowych w formie wachlarzy jako ilustracji przemiany form w sztuce, posługujące się idealizacją i realizmem w sztuce
Lekcje dodatkowe						
31. Instalacja o określonym przestaniu (Zapobieganie przemocy, uzależnieniom od urządzeń, komputera, zwalczanie niewłaściwych	I.1 I.2 I.3 I.5 II.3 II.6	<ul style="list-style-type: none"> • sztuka współczesna • instalacja • forma przestrzenna • kompozycja • faktura • barwy podstawowe, ciepłe, zimne, czyste i zlaniane • gamy barwne (szeroka, wąska, tonacja) 	<ul style="list-style-type: none"> • podręcznik: 18–19. <i>Formy w przestrzeni – instalacje</i>, s. 56–58 • zdjęcia wybranych akcji plastycznych i instalacji z podręcznika i wybranych źródeł Claes Oldenburg 	<ul style="list-style-type: none"> • pogadanka • rozmowa nauuczająca • prezentacja reprodukcji, zdjęć • ćwiczenie plastyczne: projekty rysunkowe działania plastycznego, przygotowanie 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie niektórych cech instalacji artystycznej, wskazywanie wybranych różnic między nimi • projektowanie prostej instalacji na zadany temat, rozumienie niektórych aspektów znaczenia sztuki, artysty, przestania dzieła 	<ul style="list-style-type: none"> • określanie wielu cech charakterystycznych instalacji plastycznych • projektowanie oryginalnej, ciekawej pod względem plastycznym instalacji na zadany temat; rozumienie wielu różnych znaczeń sztuki, misji artysty, przestania dzieła

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
nawyków żywieniowych – zgodnie z programem wychowawczym)		<ul style="list-style-type: none"> akcent kolorystyczny 	<ul style="list-style-type: none"> Floor Burger (Gigantyczny hamburger), 1962 	<ul style="list-style-type: none"> instalacji lub działania plastycznego z przyniesionych rekwizytów i przedmiotów prezentacja instalacji i działań plastycznych (praca grupowa, zbiorowa) 		
Kalendarz świąteczny						
32. Boże Narodzenie. Nawiązanie do rzeźby. Uproszczone formy i bogata faktura. / „Kolorowe choinki, ozdoby choinkowe” lub „Nietypowe prezenty od świętego Mikołaja”	I.1 I.2 I.3 I.5 II.2 II.3 II.6 II.7	<ul style="list-style-type: none"> bryła rzeźba faktura barwa barwy czyste i złamane szeroła gama barw wąska gama barw akcent kolorystyczny kompozycja sztuka ludowa tradycje ludowe tradycje świąteczne 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 13. <i>Dzielo sztuki w trzech wymiarach</i>, s. 42–44; 14.–15. <i>Materiał i faktura w rzeźbie</i>, s. 45–48 zdjęcia ludowych dekoracji świątecznych, zdjęcia największych choinek świątecznych z wielkich miast ludowe dekoracje świąteczne – ekspozyty materiały do montażu ozdób 	<ul style="list-style-type: none"> podgadanka prezentacja reprodukcji i eksponatów rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: kompozycje przestrzenne z papieru i innych materiałów (I wersja), rysunek pastelami suchymi, pastelami olejnymi lub farbami plakatyowymi (II wersja) prezentacja ćwiczeń i prac uczniów (praca indywidualna lub grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych poznawanie niektórych dekoracyjnych motywów świątecznych, inspirowanie się nimi we własnej pracy stosowanie niektórych wiadomości o barwie, gamach barwnych i akcentach w tworzonej kompozycji przestrzennej tworzenie prostych, dekoracyjnej kompozycji świątecznej (choinka, stroik) tworzenie uproszczonej pracy malarskiej, w której znaczenie ma wyobraźnia i fantazja 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość, omawianie cech tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych poznawanie różnych charakterystycznych, dekoracyjnych motywów świątecznych, twórcze inspirowanie się nimi we własnej pracy stosowanie różnorodnych wiadomości o barwie, gamach barwnych i akcentach w tworzonej oryginalnej kompozycji przestrzennej tworzenie ciekawej pod względem zastosowanych środków artystycznego wyrazu, starannie wykonanej kompozycji świątecznej (choinka, stroik) tworzenie oryginalnej pracy malarskiej, w której duże znaczenie ma wyobraźnia i nietypowe podejście do tematu

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
33. Kompozycje wielkanocne. Rzeźbimy baranki, zajączki i kurczaczki wielkanocne. O różnych materiałach w rzeźbie tradycyjnej i współczesnej. Powtórzenie wiadomości	I.1 I.2 I.3 I.5 II.6 II.7 III.3	<ul style="list-style-type: none"> bryła, rzeźba faktura forma przestrzenna instalacja kompozycja szeroka, wąska gama barw sztuka ludowa tradycje ludowe tradycje świąteczne 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: <i>O rzeźbie, s. 42–52, O sztuce w przestrzeni, s. 54–58</i> karta pracy <i>Rzeźbiarska bryła – jak rysunek zmienia się w rzeźbę</i> (patrz: scenariusz lekcji 12) reprodukcje tradycyjnych ludowych ozdób świątecznych, pisanek zdjęcia przyrodnicze przedstawiające owce, barany, zające, króliki, kurczaki kosz na figurki zwierzątek świątecznych tkanina lub kolorowe brystole do przygotowania tła ekspozycji 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka prezentacja ilustracji i eksponatów ćwiczenie plastyczne: rzeźby z masy solnej, gliny lub masy papierowej; świąteczne kompozycje z baloników i gałązek prezentacja i omówienie prac uczniów (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> znajomość tradycji świątecznych i ich związków ze sztuką ludową określanie prostych symboli świątecznych tworzenie prostych brył, rzeźb zwierzątek świątecznych, nawiązujących do sztuki ludowej rzeźbienie w plastycznym materiale tworzenie prostej kompozycji świątecznej z różnych materiałów 	<ul style="list-style-type: none"> dobra znajomość tradycji świątecznych i ich związków ze sztuką ludową określanie różnych symboli świątecznych tworzenie ciekawych, oryginalnych rzeźb zwierzątek świątecznych, nawiązujących do sztuki ludowej sprawne posługiwanie się techniką rzeźbienia w plastycznym materiale tworzenie oryginalnej, ciekawej kompozycji świątecznej z nietypowo zestawionych materiałów
Lekcja plenerowa / Wycieczka						
34. Porównanie rzeźb z innymi działaniami w przestrzeni. / „Formy przestrzenne z opakowań” lub „	I.1 I.5 II.3 II.6 III.5	<ul style="list-style-type: none"> bryła, rzeźba faktura forma przestrzenna, instalacja kompozycja barwy podstawowe, ciepłe, zimne, złamane 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 18–19. <i>Formy w przestrzeni – instalacje, s. 56–58</i> plener i zastane tam naturalne materiały 	<ul style="list-style-type: none"> pogadanka rozmowa nauczająca ćwiczenie plastyczne: formy przestrzenne z materiałów naturalnych 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne określanie cech nieużytkowych przestrzennych dzieł sztuki stworzenie prostego planu formy przestrzennej z wybranych materiałów z niewielu elementów 	<ul style="list-style-type: none"> dokładne określanie cech nieużytkowych przestrzennych dzieł sztuki współczesnej (nieprzedstawiający charakter dzieł, nietypowe materiały) tworzenie przemyślanej koncepcji, planu złożonej, wieloelementowej formy przestrzennej z wybranych materiałów

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
Kopce i labirynty ze śniegu, liści, piasku lub gąteży” (lekcja plenerowa)		<ul style="list-style-type: none"> gamy barwne (szeroka, wąska, tonacja, akcent, kolorystyczny) szafka współczesna 	<ul style="list-style-type: none"> wybrany materiał ilustracyjny (podczas lekcji w sali) 	<ul style="list-style-type: none"> prezentacja i omówienie działań plastycznych (praca indywidualna i grupowa, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywanie opakowań lub materiałów naturalnych do tworzenia złożonej, oryginalnej, wieloelementowej kompozycji przestrzennej w szkole lub plenerze 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywanie opakowań lub materiałów naturalnych do tworzenia złożonej, oryginalnej, wieloelementowej kompozycji przestrzennej w szkole lub plenerze
35. Wystawa sztuki nowoczesnej lub współczesnej. Nowe rodzaje dzieł. Dlaczego artyści nie tworzą takich dzieł, jak w dawnych czasach?	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6	<ul style="list-style-type: none"> obraz (dzieło malarskie) instalacja, forma przestrzenna rzeźba grafika wyobrażenia realizm 	<ul style="list-style-type: none"> podręcznik: 1.–2. <i>Różne tematy w sztuce</i>, s. 6–11; <i>O sztuce w przestrzeni</i>, s. 54–58 współczesne dzieła plastyczne, wystawa katalogi wystaw 	<ul style="list-style-type: none"> podgadanka rozmowa nauczająca oglądanie ekspozycji omówienie oglądanych dzieł notatki, opisy dzieł (praca indywidualna, zbiorowa) 	<ul style="list-style-type: none"> wykorzystywanie opakowań lub materiałów naturalnych do tworzenia prostej kompozycji przestrzennej w szkole lub w plenerze 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjna znajomość niektórych wybranych form dzieł sztuki współczesnej określanie znaczenia wyobraźni w twórczości awangardowej i znajomość niektórych czynników wpływających na formę współczesnych dzieł sztuki oglądanie ekspozycji w zakresie odbierania formy prostych treści symbolicznych dzieł
Poznanie zabytków/Wycieczka						
36. Znane polskie pomniki. Wybrane zabytki lub wycieczka – pomniki i zabytki w najbliższej okolicy	I.1 I.2 I.3 I.4 I.5 I.6 II.6 III.1 III.2 III.8	<ul style="list-style-type: none"> zabytek budowla, fasada, plan budowli, kompozycja budowli (statyczna, dynamiczna) bryła, rzeźba, rzeźba monumentalna, rzeźba pomnikowa faktura kompozycja rzeźbiarska (statyczna, rytmiczna, zamknięta) 	<ul style="list-style-type: none"> w sali szkolnej komputery z dostępem do internetu albumy i wybrany materiał ilustracyjny ze zdjęciami znanych polskich pomników z różnych miast wycieczka zabytki, pomniki 	<ul style="list-style-type: none"> lekcja w sali z dostępem do internetu podgadanka prezentacja reprodukcji i zdjęć praca z tekstem (publikacje książkowe, internetowe) ćwiczenie plastyczne 	<ul style="list-style-type: none"> orientacyjne poznanie wybranych zabytków lub pomników zwiadanie i omawianie wybranych cech zabytków w najbliższej okolicy tworzenie prostego szkicu, prezentacji lub albumu o zabytku 	<ul style="list-style-type: none"> wnikliwe poznanie wybranych zabytków lub pomników, omawianie ich formy na podstawie wcześniej zebranych informacji aktywne zwiadanie i omawianie ważnych zabytków w najbliższej okolicy tworzenie złożonego, bogatego szkicu, prezentacji lub albumu zabytku

Temat lekcji / temat pracy plastycznej	PP	Pojęcia i terminy	Środki i materiały dydaktyczne	Sposób realizacji, metody i formy pracy	Umiejętności po przeprowadzonej lekcji	
					Zakres podstawowy	Zakres rozszerzony
		<ul style="list-style-type: none"> przewodniki po zabytkach 	prezentacja komputerowa lub album	<ul style="list-style-type: none"> prezentacja i omówienie wykonanych prac plastycznych wycieczka szkolna pogadanka rozmowa nauuczająca oglądanie zabytku ćwiczenie plastyczne: prezentacja komputerowa lub album, szkice zabytków (jako praca domowa) prezentacja i omówienie wykonanych prac (praca indywidualna, grupowa, zbiorowa) 		